

Cinc anys del Seminari de Patrimoni Sacre 2: Visita a la parròquia de Lourdes del Poble-Sec

Dm, 18/02/2020 per Eloi Aran Sala
[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

El passat tres de febrer, els participants de la 21ª sessió del [Seminari Intern de Patrimoni Sacre](#) de la Fundació Joan Maragall vàrem canviar d'escenari per citar-nos a la **Parròquia de Lourdes del Poble-Sec**. Era una manera de celebrar els [cinc anys](#) del seminari visitant la reforma del temple parroquial "in situ" acompanyats de **Mn. Joan Cabot i l'Ignasi Pineda**, arquitecte de la reforma del temple. Posteriorment, allotjats en una sala parroquial, **l'Alba Arboix-Alió**, en **Ricardo Gómez** i **l'Eloi Aran** vàrem tornar a fer les comunicacions exposades al [VIè CIARC](#) (Congrés Internacional d'Arquitectura Religiosa Contemporània) que va tenir lloc a Oporto del 10 al 12 d'octubre.

L'edifici en qüestió va ser dissenyat per l'arquitecte diocesà [Francesc de Paula del Villar i Carmona](#), cap al 1916, que va reprendre les tasques del seu pare, també arquitecte diocesà, Francesc de Paula del Villar Lozano, l'iniciador del Basílica de la Sagrada Família. Com es va constatar en la trobada, sorprèn que en un espai relativament petit es projectés una església ben ampla, a mode de saló d'estil neoclàssic, cobert amb un sistema de cúpules acabades exteriorment amb trencadís. El que va ser una operació de resolució de humitats en les cúpules, folrades fins a la reforma amb una dissortada tela asfàltica, va ser pres com una oportunitat també per una encertada reforma interior. Un cas d'actuació molt semblant, doncs, a la reforma de la veïna església de [Santa Madrona](#).

Pel que fa a l'actuació de les cúpules es va fer un estudi detallat del seu comportament i del perquè de les patologies presentades, arribant a la conclusió que, semblantment al cas de la cúpula de Sant Andreu del Palomar, hi tenia un paper decisiu les diferències tèrmiques. Calia doncs fer una actuació que permetés, per una banda, una major elasticitat del recobriment d'un nou trencadís (augmentant-ne les juntes entre les peces ceràmiques), enfortir les cúpules amb una malla sota el trencadís i, per altra banda, facilitar la ventilació per evitar les diferències tèrmiques tot recuperant els forats existents per penjar-hi lluminàries.

Pel que fa a l'actuació interior, de caràcter més "pastoral" o "comunicativa", depara més sorpreses agradables. S'ha recuperat una entrada més àmplia per la cantonada del temple i s'ha disposat una nova porta vidriada que transforma les indiferents esferes vermelles obligatòries en uns quadrats vermells on hi apareix inscrit "Déu vos guard" a la part exterior i "A Déu siau" a la part interior. És només el primer d'un seguit de gestos plens de significat que trobem a l'interior.

Per exemple, just enfront de l'accés hi ha la restaurada capella del baptisme, on hi apareix, buidada en la paret i deixant veure la obra ceràmica vista, una forma entre flamígera i de colom que remet, evidentment, a l'acció de l'Esperit Sant en el sagrament iniciàtic del cristianisme. El mateix recurs de "despullament ornamental", és a dir, la paret sense enguixar, és el que trobem just a la paret del costat: un rectangle que deixa vist el mur de la primera església, Santa Madrona "la vella", que va ser destruïda durant la Setmana Tràgica de 1909. Aquest rectangle, a part de ser una finestra a la memòria històrica de la comunitat cristiana del barri, serveix com a marc de fons per disposar-hi, seguint les

normatives litúrgiques, la imatge de la Mare de Déu de Lourdes, com si el mur evoqués la gruta de la seva aparició. Finalment, seguint el mateix procediment que en els dos casos anteriors, apareix en la part frontal del presbiteri una creu que esquinça la totalitat de la paret, fent referència a un text evangèlic fonamental i en plena consonància amb el misteri eucarístic:

«Llavors la cortina del santuari s'esquinçà en dos trossos de dalt a baix. El centurió, que estava enfront d'ell, quan veié la manera com havia expirat, digué: És veritat: aquest home era Fill de Déu.» (Mc 15, 38-39)